

Lahden kaupunki

O T E PÖYTÄKIRJASTA
Kaupunginhallitus

N:o 25/2010

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, Kaupungintalo

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Aika 21.06.2010 klo 15.30 - 17.02

28.06.2010

INRIKESMINISTERIÖ

Läsnä:

Varsinaiset jäsenet:

Kari Salmi, puheenjohtaja
Hannu Himanen, I vpj
Kirsti Vaara, II vpj
Leena Luhtanen
Juha Rostedt
Merja Vahter
Ulla Vaara
Jari Hartman
Sirkku Hildén
Antti Holopainen
Marjo Loponen

Valtuuston puheenjohtajat:

Ilkka Viljanen
Mika Kari, saapui klo 15.43 § 387
Maija-Liisa Lindqvist
Matti Kauppila

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston I vpj
kaupunginvaltuuston II vpj
kaupunginvaltuuston III vpj

Viranhaltijat:

Jyrki Myllyvirta
Mika Mäkinen
Timo Ahonen
Markku Tervahauta
Maritta Vuorinen
Ulla-Maija Mäntylä
Sari Pauninsalo

kaupunginjohtaja
konsernipalvelujohtaja
toimialajohtaja
toimialajohtaja
toimialajohtaja
kaupunginlakimies
tiedotuspäällikkö

Pöytäkirjanpitäjä:

Mirja Ollikainen

kaupunginsihteeri

KAUPUNGINHALLITUKSEN puolesta:

Kari Salmi

Mirja Ollikainen

Otteen oikeaksi todistaa Lahden konsernipalvelujen kansliassa kesäkuun 23 päivänä 2010

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Mirja Ollikainen

Otteen saaja:

Sisäasiainministeriö

PL 26

00023 Valtioneuvosto

PÖYTÄKIRJANOTE

Lahden kaupunki

Asia	<2010-01822> Lausunnon antaminen hallituksen esitykseen eduskunnalle kotouttamislain uudistamiseksi
Päätätjä	Kaupunginhallitus
Päätöspäivä	21.06.2010
Pykälä	403

384 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

385 §

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kaupunginhallituksen jäsenet Juha Rostedt ja Jari Hartman.

403 §

<2010-01822> Lausunnon antaminen hallituksen esitykseen eduskunnalle kotouttamislain uudistamiseksi

Sisäasiainministeriö 27.5.2010:

"Sisäasiainministeriön maahanmuutto-osastolla on valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle kotouttamislain uudistamiseksi. Ehdotus on valmisteltu vastaamaan linjauksia, jotka eduskunta antoi valtioneuvoston lokakuussa 2008 kotouttamislain toimeenpanosta antamaan selontekoon. Lausunnoissa pyydetään ottamaan huomioon se, että turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskeva lakiesitys lähetetään lausuntokierrokselle myöhemmin kesäkuussa 2010.

ELY-keskuksia pyydetään välittämään lausuntopyynnön oman alueensa TE-toimistoille ja huomioimaan TE-toimistojen lausunnot omissa lausunnoissaan.

Sisäasiainministeriö pyytää jakelussa mainittuja antamaan lausuntonsa oheisesta luonnoksesta hallituksen esitykseksi viimeistään 24.6.2010.

Lausunto pyydetään toimittamaan sähköpostitse sisäasiainministeriön kirjaamoon osoitteeseen **sm.kirjaamo@intermin.fi**. Lausunto voidaan lähettää myös postitse osoitteeseen Sisäasiainministeriö PL 26 00023 VALTIONEUVOSTO.

Lisätietoja asiasta antavat neuvotteleva virkamies Meri-Sisko Eskola, puh. 071 878 8634, ylitarkastaja Juha-Pekka Suomi, puh. 071 878 8642 ja luvun 8 osalta ylitarkastaja Sonja Hämäläinen, puh. 071 878 8636."

Sosiaali- ja terveystoimiala 21.6.2010:

"Lahden kaupungin näkemys on, että kotouttamislain uudistaminen on tarpeellinen. Ehdotuksessa on otettu huomioon monia oleellisia asioita, jotka on myös huomattu Lahden kaupungin maahanmuuttotyössä, kuten esimerkiksi maahanmuuttajien eriarvoinen asema riippuen maahan muuton syystä sekä haavoittuvassa asemassa olevien pakolaisten erityistuen tarve. Lahden kaupungin näkemyksen mukaan ehdotuksessa ei ole kuitenkaan osoitettu tarpeeksi lisäresursseja tavoitteiden toteuttamiseen. Nykyisessä taloustilanteessa Lahden kaupungin on erittäin vaikea ottaa huolehtiakseen lain edellyttämistä uusista tehtävistä.

2 § Soveltamisala

On tärkeää, että soveltamisalaa laajennetaan, ja että esimerkiksi myös työperusteiset maahanmuuttajat pääsevät kotoutumista tukevien palvelujen piiriin. Soveltamisalan laajentaminen tässä laajuudessa tarkoittaa kuitenkin käytännössä, että kotoutumista tukevien ja edistävien toimenpiteiden sekä palveluiden tarjoaminen vaatii kunnalta huomattavasti uusia taloudellisia resursseja ja henkilöstövoimavaroja palvelujen kehittämiseen, järjestämiseen ja toteuttamiseen.

5 § Tulkin ja kääntäjän käyttö

Lakiehdotuksen mukaan oikeus alkukartoitukseen on kaikilla maahanmuuttajilla. Käytännössä alkukartoituksen tarpeessa olevien määrän arvioiminen on vaikeaa. Tämän lisäksi kotoutumissuunnitelmien ja niihin liittyvien toimenpiteiden määrän kasvu aiheuttaa kunnalle lisäkustannuksia. Valtion tulisi korvata kunnalle aiheutuneet tulkkauskustannukset täysimääräisesti. Lisäksi huolenaiheena on, että onko koulutettuja tulkkeja tarpeeksi saatavilla.

6 § Kotoutumista edistävien toimenpiteiden järjestäminen

Ehdotuksen mukaan kotoutumista tukevia toimenpiteitä ja palveluita järjestetään osana kunnan peruspalveluja ja muita julkisia palveluita sekä erityispalveluina. Maahanmuuttajille kohdistetut erityispalvelut vaativat lisäresursointia. Lahden kaupunki toteaa, että ehdotuksessa ei ole varattu lisäresursointia kaikkien maahanmuuttajaryhmien kotouttamista edistävien palvelujen järjestämiseen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää kotoutumiskoulutuksen määrärahojen lisäämiseen.

9 § Alkukartoitus

Alkukartoituksessa selvittävät seikat vaativat alkukartoituksen tekijältä niin laajaa osaamista monilta, eri aloilta, mikä tarkoittaa käytännössä, että alkukartoitus vaatii poikkihallinnollista yhteistyötä sekä lisäresursointia.

10 § Alkukartoituksen järjestäminen

Ehdotuksen mukaan kaikilla maahanmuuttajilla on oikeus alkukartoitukseen. Lahden kaupungin kanta on, että jos kunnalle säädettäisiin tällainen uusi tehtävä, on kustannukset korvattava kunnalle täysimääräisesti valtion varoista. Lahden kaupunki ehdottaa, että alkukartoituksia voitaisiin tehdä kunnan ja TE-toimiston lisäksi, esimerkiksi kansainvälisille opiskelijoille heidän oppilaitoksissaan.

12 § Oikeus kotoutumissuunnitelmaan

Ehdotuksessa jää epäselväksi, onko maahanmuuttajalla oikeus kotoutumissuunnitelmaan, mikäli hän on jo opiskelemassa ammattiin, töissä tai yrittäjänä, koska 18 §:n 2 momentin mukaan kotoutumissuunnitelma katsottaisiin keskeytyneeksi kuukauden kuluttua siitä, kun maahanmuuttaja on työllistynyt pysyväisluontoisesti kokoaikatyöhön tai yritystoimintaan taikka aloittanut ammattiin tai tutkintoon johtavat opinnot.

13 § Kotoutumissuunnitelman laatiminen

Pykälässä mainittu kahden viikon määräaika kotoutumissuunnitelman laatimiseksi on käytännön työn kannalta liian lyhyt. Pykälässä on myös vaatimus siitä, että maahanmuuttajalle, jolle ei ole tehty alkukartoitusta, olisi kotoutumissuunnitelman laatiminen aloitettava viipymättä sen jälkeen, kun kotoutumissuunnitelma on arvioitu tarpeelliseksi. Pykälässä jää epäselväksi, mikä taho arvioi, koska kotoutumissuunnitelma on tarpeellinen.

Perustelujen mukaan työ- ja elinkeinotoimistoa ja kuntaa velvoitettaisiin tekemään pääsääntöisesti yhteistyötä kotoutumissuunnitelmien laatimisessa. Joissakin tapauksissa tämä on varmasti tarpeen. Lahden kaupungin näkemys on, että olisi tärkeämpää, että kotoutumissuunnitelmat tarkistettaisiin tarvittaessa yhteistyössä. Tietojen vaihto kunnan ja TE-toimiston välillä on sen sijaan tärkeä asia.

15 § Alaikäisen kotoutumissuunnitelma

Kunnan ja työ- ja elinkeinotoimiston välinen yhteistyö olisi tärkeää myös nuorten, 17 vuotta täyttäneiden kotoutumissuunnitelmien toteuttamisessa.

16 § Perheen kotoutumissuunnitelma

Ehdotuksessa todetaan, että kunta laatii perheen kotoutumissuunnitelman tarvittaessa. Käytännössä näin tapahtuukin. Pykälässä edellytetään, että perheenjäsenille laadittaisiin lisäksi henkilökohtaiset suunnitelmat. Lahden kaupungin kanta on, että näin meneteltäisiin tarvittaessa.

17 § Kotoutumissuunnitelmasta aiheutuvat velvollisuudet

Kotoutumissuunnitelmalla ja sen laatimisella ei ole käytännön merkitystä, mikäli toimenpiteisiin ei ole tarvittavaa rahoitusta.

27 § Kunnan kotouttamispolitiikka

Pykälässä määritellään kunnan kotouttamispolitiikan tavoitteet ja sisältö. Lahden kaupungin kanta on, että lainsäädännössä ei määritellä näin yksityiskohtaisesti kunnan toimintapolitiikkaa. Päijät-Hämeessä on tehty maakunnallisia linjauksia ja tilanteet vaihtelevat suuresti niin maahanmuuttajien määrän kuin resurssienkin osalta.

29 § Monialainen yhteistyö paikallistasolla

Lahden kaupunki tekee monialaista yhteistyötä paikallistasolla, maakunnallisesti ja kansallisesti. Kotouttamisen organisointi kunnassa kuuluu kuitenkin kunnan omaan sisäiseen päätöksentekoon.

30 § Kunnan kotouttamisohjelma

30 §:n 1 momentissa todetaan, että kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotouttamisohjelma. Lahden kaupunki on laatinut yhteistyössä muiden Päijät-Hämeen kuntien kanssa yhteisen maahanmuuttopoliittiseen ohjelman. Pienemmissä kunnissa maahanmuuttajien määrä on suhteellisen pieni. Tästä syystä lainsäädännössä voitaisiin painottaa kuntien välistä yhteistyötä.

Pykälän perusteluissa todetaan, että kotouttamisohjelma on keskeinen väline, jolla voidaan vaikuttaa kotouttamisen sisältöön ja että kotouttamisohjelmissa tulisi ottaa huomioon kaikki kunnan alueella asuvat maahanmuuttajat oleskelun perusteesta riippumatta. Kotouttamisen kannalta on olennaista, että siihen osoitetaan valtion varoista riittävästi resursseja.

31 § Kotouttamisohjelman sisältö

Lahden kaupunki on yhteistyössä muiden Päijät-Hämeen kuntien kanssa laatinut Päijät-Hämeen maahanmuuttopoliittisen ohjelman. Ohjelman tarkoituksena on luoda yhtenäiset käytännöt koko maakuntaan.

Lakiehdotuksen 31 §:n kunnan kotouttamisohjelman sisältö on tarkasti määritelty, mistä syystä sitä on vaikea toteuttaa koko maakuntaa koskevassa ohjelmassa. Samasta syystä 31 §:n kunnan kotouttamisohjelman sisältöä koskevat säännökset tulisi kirjoittaa niin, ettei säännöksiä voi tulkita valtuustolle kuuluvien tehtävien sisältöä ja tavoitteiden asettamista eikä talousarvion hyväksymistä koskevaa päätösvaltaa sitoviksi.

Kohdassa 6 säädettäisiin kotouttamisohjelmaan sisällytettäväksi monivuotinen suunnitelma pakolaisten ja kansainvälistä suojelua saaneiden kuntaan osoittamisesta. Pakolaisten vastaanotto on kunnille vapaaehtoista, joten tästä syystä se ei voi olla pakollinen osa Päijät-Hämeen maahanmuuttopoliittista ohjelmaa, joka sisältää kotouttamisohjelman.

36 § Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Lahden kaupungin näkemyksen mukaan ELY-keskuksilla on tärkeä rooli kuntien ohjaamisessa. Toisaalta kuntien tulee saada säilyttää oikeus päättää maahanmuuttopolitiikasta. Päijät-Hämeen maahanmuuttopoliittinen ohjelma on laadittu yhteistyössä Hämeen ELY-keskuksen ja Päijät-Hämeen liiton kanssa. Sen seuranta varten on perustettu erillinen ohjausryhmä.

Lahden kaupungin näkemys on, että ELY-keskuksella tulisi olla ainoastaan oikeus antaa

kuntien toimintaa ohjaavia suosituksia. Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö muutoin sekä kuntien kotouttamistyön tukeminen ja neuvonta sen sijaan on kannatettavaa.

Lakiehdotuksessa ei ole edelleenkään määritelty tahoa, joka ohjaa kuntia maahanmuuttajien sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa. Valtakunnallisesti olisi erittäin tärkeää aikaansaada yhtenäinen käytäntö, erityisesti pakolaisiin liittyen.

40 § Sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä

Pykälästä ja sen perusteluista tulee selkeästi käydä ilmi, että sopimuksen tekeminen pakolaisten ja kansainvälistä suojelua saaneiden kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä on kunnille vapaaehtoista.

Lahden kaupungilla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus kiintiöpakolaisten vastaanotosta. Tilanteet voivat vaihdella hyvinkin nopeasti riippuen taloudellisesta tilanteesta sekä esim. Suomeen saapuvien turvapaikanhakijoiden määrästä. On myös tärkeää, että kunnalla on mahdollisuus suunnitella pitkäjänteisesti kuntaan sijoitettujen maahanmuuttajien usean vuoden kestävät kotouttamistoimet yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

41 § Suunnitelma kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä

Kunnat eivät pysty vaikuttamaan etukäteen, minkälaisia ryhmiä Suomi vastaanottaa ja millaisia pakolaisia on tulossa ELY-keskuksen alueelle. Monivuotisen vastaanoton suunnittelu on käytännössä mahdotonta. Monivuotisen suunnitelman laatimisvelvoite on myös ristiriidassa sen kanssa, että pakolaisten vastaanottaminen on kunnille vapaaehtoista.

42 § Kuntaan osoittaminen

Pakolaisten hallittu ja suunnitelmallinen kuntaan osoittaminen tapahtuu vain yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa. Lahden kaupunki toteaa, kuten pykälässäkkin säädetään, että kuntaan osoittaminen on aina toteutettava kunnan kanssa yhteistyössä ja sen tulee perustua kunnan ja ELY-keskuksen väliseen sopimukseen. Tämän menettelytavan rinnalle ei pidä luoda muita, hallinnollisiin ohjeisiin perustuvaa toimintatapaa pakolaisten kuntiin osoittamisessa.

43 § Valtion korvaus kunnille

Pykälässä todetaan, että pakolaisia ja kansainvälistä suojelua saaneista kunnalle aiheutuneiden kustannusten edellytyksenä on, että kunta on laatinut 30 §:ssä tarkoitetun kunnan kotouttamisohjelman ja tehnyt 40 §:ssä tarkoitetun sopimuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Lahden kaupunki on laatinut yhteistyössä muiden Päijät-Hämeen kuntien kanssa maakunnallisen kotouttamisohjelman ja tähdentää, että lakiin kirjattaisiin selkeästi, että jokaisen ohjelmaan sitoutuneen kunnan ei tarvitse tehdä erillistä sopimusta ELY-keskuksen kanssa vaan, kuten 40 §:ssä mainitaan, sopimus voidaan tehdä useamman kunnan kanssa.

45 § Laskennallinen korvaus

Lahden kaupunki toteaa, että pakolaisten vastaanotosta maksettavat korvaukset eivät kata

kustannuksia. Vuoden 2010 alussa tehty laskennallisten korvausten kymmenen prosentin korotus on ensimmäinen sitten vuoden 1993.

Lahden kaupunki esittää, että valtion vastuuta, erityisesti kiintiössä tulevista hätätapauksista tulee kasvattaa. Hätätapauksena tulevat henkilöt tarvitsevat erityisosaamista vaativaa asiantuntija-apua.

48 § Korvausaika ja korvauksen maksaminen

Pykälässä säädetään, että laskennallista korvausta maksetaan kolmen vuoden ajalta. Suomen pakolaiskiintiössä otetuista henkilöistä laskennallista korvausta maksetaan kuitenkin neljä vuotta.

Lahden kaupunki esittää, että vaikeaa ja pitkäaikaista hoitoa vaativien kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kotouttamisen erityiskustannuksia tulee kunnille korvata ilman aika-rajaa."

Asian valmistelija: kaupunginsihteeri Mirja Ollikainen (puh. 814 2219).

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä on nähtävänä kaupunginhallituksen kokouksessa läsnä oleville yhteiset asiat -kansiossa.

Toimialajohtaja (Markku Tervahauta):

Kaupunginhallitus antaa lausuntonaan kotouttamislain uudistamisesta sisäasiainministeriölle edellä sosiaali- ja terveystoimialan lausunnossa esitetyn.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Toimenpiteet:

Kh: ote sisäasiainministeriö (muutoksenhakukielto)

407 §

<> Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus"

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus on pöytäkirjan liitteenä: Liite 1 407 §.

MUUTOKSENHAKUKIELTO
Oikaisuvaatimus / Kunnallisvalitus

Päivämäärä
21.06.2010

Pykälä
403

Sivu

Muutoksen- hakukielto ja sen peruste	☒ Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. ☐ Muu peruste, mikä
--	---

Liitetään otteeseen / päätökseen

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100